

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Openbaar Primair Onderwijs Rivierenland

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 25 april 2024

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder bestuur in Nederland. We hebben bij Stichting Openbaar Primair Onderwijs Rivierenland (hierna: OPO-R) onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen op orde is, of er sprake is van deugdelijk financieel beheer en hoe dit bijdraagt aan de kernfuncties van het onderwijs (zie Onderzoekskader 2021).

Context

Elf scholen maken samen de stichting OPO-R. De scholen staan binnen het Rivierenlandschap in de gemeenten Tiel en Culemborg. Het bestuur is eind 2018 voor het laatst bezocht met een vierjaarlijks onderzoek naar bestuur en scholen.

Wat gaat goed?

We constateren dat er sprake is van een werkend stelsel van kwaliteitszorg gericht op passend onderwijs en op basisvaardigheden taal en rekenen. Vanuit een duidelijke visie op goed onderwijs, heldere ambities en concrete doelen stuurt het bestuur op de scholen. Het bestuur staat dichtbij de scholen en is veel aanwezig in de scholen. Het bestuur van OPO-R heeft veel in handen om tijdig in te grijpen op scholen of stichtingsbreed wanneer dat nodig is. Het bestuur speelt een belangrijke rol in de regio als het gaat om het bieden van passend onderwijs; denk aan een nieuwkomersvoorziening, een school voor speciaal basisonderwijs en verrijkingsklassen voor Tiel en Culemborg. Binnen OPO-R is er sprake van deugdelijk financieel beheer.

Wat kan beter?

Het bestuur kan op een aantal onderwerpen verder verbeteren. Ten eerste kan de tegenspraak binnen OPO-R veel sterker. De Raad van Toezicht heeft beperkte kennis over onderwijskwaliteit, personeelsmanagement en financiën, wat het kritische gesprek voeren met het bestuur bemoeilijkt. Tevens is het toezichtkader weinigzeggend en biedt het weinig aanknopingspunten voor kritische tegenspraak. Het bestuur kan ook beter sturen op de nieuwkomersvoorziening. Het is een gegeven dat de toekomst van het leerlingenaantal ongewis is, maar het bestuur heeft niet uitgewerkt op welke manier hij de kwaliteit en veiligheid van leerlingen borgt in verschillende toekomstsituaties.

Bestuur: Stichting Openbaar Primair Onderwijs Rivierenland (OPO-R)

Bestuursnummer: 41876
Sector: Primair onderwijs

Aantal scholen onder bestuur:
11

Totaal aantal leerlingen: 1607
(peildatum 1 oktober 2023)

Lijst met scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

13AQ|C2 Taalklassen in De Molenwerf
01ZA|C1 sbo De Wissel
10CS|C1 De Distelvlinder
13XN|C1 De Waayer

Wij zien dat het bestuur actief stuurt op diepgaand analyseren en het duiden van gegevens. Het is echter niet altijd navolgbaar hoe de duiding weer invloed heeft op nieuwe doelen of bijstellingen in het beleid. Ten slotte kan de informatiewaarde van een aantal onderdelen van het bestuursverslag worden verbeterd.

Wat moet beter?

Er moeten drie zaken beter. Ten eerste moet het burgerschapsonderwijs op alle scholen voldoen aan de wettelijke vereisten. Niet alle OPO-R scholen werken doelgericht, samenhangend en herkenbaar aan burgerschapsonderwijs. Ten tweede moet het bestuur ervoor zorgen dat medewerkers van de stichting weten dat zij verplicht zijn melding te doen bij (het vermoeden van) seksueel misbruik of seksuele intimidatie van een met taken belast persoon. In de looptijd van het onderzoek is dit punt reeds opgepakt door het bestuur. Ten slotte moet de jaarverslaggeving van het bestuur volledig zijn. De verantwoording over hoe de Raad van Toezicht toezicht heeft gehouden op de doelmatige bestedingen van Rijksmiddelen ontbreekt. Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit in de eerstvolgende jaarverslaggeving herstelt.

Vervolg

Het bestuur valt onder het regulier toezicht. Voor wat betreft het toezicht op scholen, kunnen wij deze bezoeken in het kader van een themaonderzoek (steekproef) of wanneer wij mogelijke tekortkomingen zien.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur	7
	2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	8
	2.2. Afspraken over vervolgtoezicht	13
3.	Reactie van het bestuur	15

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in de periode van januari tot maart 2024 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij OPO-R. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit op de scholen en is er sprake van deugdelijk financieel beheer én heeft het bestuur ambities gericht op de verdere ontwikkeling van de scholen en draagt dit bij aan de kernfuncties van het onderwijs?

Werkwijze en onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur. Daarnaast spreken we vanuit het perspectief van de kernfuncties en het stelsel met het bestuur over zijn visie en ambities.

Standaard	Onderzocht
Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie	
BKA1. Visie, ambities en doelen	•
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we verificatie-activiteiten uit op scholen en bestuursniveau.

Onderzoeksonderwerpen en activiteiten

Het vierjaarlijks onderzoek bij OPO-R hebben we op maat ingericht. De hoofdvragen hebben we verder toegespitst op een aantal onderwerpen, waar we bij alle verificatie-activiteiten dieper op in zijn gegaan. De onderwerpen zijn de sturing op basisvaardigheden en dan meer specifiek op het rekenonderwijs. Met rekenen behaalt de stichting zijn eigen normen niet. Op welke manier stuurt het bestuur bij? Verder hebben we binnen de basisvaardigheden gekeken naar de wijze waarop het bestuur stuurt op het burgerschapsonderwijs. We hebben geverifieerd welke rol het bestuur speelt in de regio op het gebied van passend onderwijs. Ten slotte heeft het bestuur via de werkwijze van High Performing Schools (HPS) gewerkt aan kwaliteitsverbetering van het bestuur en de scholen. Of dit traject het gewenste effect heeft, onderzoeken we in dit onderzoek.

Gesprek Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (hierna gmr) en Raad van Toezicht (hierna rvt)

In elk vierjaarlijks onderzoek naar bestuur en scholen spreken we met de gmr en rvt. We bespreken hoe de tegenspraak georganiseerd is binnen de stichting en welk effect dit heeft op de onderwijskwaliteit. Ook bespreken we de hoofdvragen van het onderzoek.

Bijwonen netwerk van intern begeleiders

We hebben het netwerk van de intern begeleiders binnen OPO-R bezocht. Op de agenda stonden de tegenvallende rekenresultaten binnen de stichting.

Verificatiebezoeken op scholen

Wij bezochten een viertal scholen: sbo De Wissel, Nieuwkomersvoorziening De Molenwerf, obs De Distelvlinder en obs De Waayer. Op de scholen hebben we lessen bezocht, gesprekken gevoerd met de directie en met leraren. Op de scholen stonden de hoofvragen en de gespecificeerde vragen over OPO-R centraal.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek.

We hebben in het startgesprek enkele signalen met het bestuur besproken. Dit betrof signalen over een school die onder verscherpt toezicht staat. De signalen worden in het kader van het vervolgtoezicht op die school verder behandeld. Dit heeft in dit vierjaarlijks onderzoek niet geleid tot aanvullend onderzoek.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan het eindoordeel op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden uit het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek bestuur

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de standaarden.

We beoordelen de kwaliteit van de besturing, kwaliteitszorg en ambitie van OPO-R als Voldoende. We constateren dat er sprake is van een werkend stelsel van kwaliteitszorg gericht op passend onderwijs en op de basisvaardigheden taal en rekenen. Vanuit een duidelijke visie op goed onderwijs, heldere ambities en concrete doelen stuurt het bestuur op de scholen. Het bestuur staat dichtbij de scholen en is veel aanwezig in de scholen. Het bestuur van OPO-R heeft veel instrumenten in handen om tijdig in te grijpen op scholen of stichtingsbreed wanneer dat nodig is. Het bestuur speelt een belangrijke rol in de regio als het gaat om het bieden van passend onderwijs; denk aan de nieuwkomersvoorziening, de school voor speciaal basisonderwijs en de verrijkingsklassen voor Tiel en Culemborg.

Binnen OPO-R is er sprake van deugdelijk financieel beheer. Een aantal zaken kan en moet beter. Zo moet het bestuur ervoor zorgen dat het burgerschapsonderwijs doelgericht, samenhangend en herkenbaar wordt uitgevoerd op de scholen. De tegenspraak kan veel sterker en in de verantwoording kunnen sommige zaken beter.

Context en toezichthistorie

Elf scholen maken samen de stichting OPO-R. De scholen staan binnen het Rivierenlandschap in de gemeenten Tiel en Culemborg. Het bestuur is eind 2018 voor het laatst bezocht met een vierjaarlijks onderzoek naar bestuur en scholen. De oordelen waren destijds: KA1 kwaliteitszorg Onvoldoende, KA2 kwaliteitscultuur Voldoende en KA3 Verantwoording en dialoog Voldoende.

Een jaar later concludeerde de directie Rekenschap binnen de Inspectie van het Onderwijs dat de herstelopdrachten met betrekking tot de financiële aspecten opgeheven waren.

2.1. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we een toelichting op deze oordelen.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

We beoordelen de standaard Visie, ambities en doelen als Voldoende, omdat het bestuur een visie op kwaliteit heeft, ambities en doelen heeft opgesteld. Hieronder volgt een toelichting.

Bij OPO-R is er sprake van een gedragen koers

Het bestuur heeft een visie op goed onderwijs en op de besturing daarvan. Die zijn vastgelegd in het koersplan 2023-2026. De scholen zijn actief betrokken bij het tot stand komen van dit beleid. De koers is verder uitgewerkt in verschillende pijlers. In de scholen zien we terug dat het bestuursbeleid via de pijlers vertaald wordt naar schoolontwikkeling. Het bestuur heeft een visie op burgerschapsonderwijs ontwikkeld, die de scholen verder moeten vertalen zodat het passend is bij de leerlingenpopulatie.

High performing schools belangrijk vliegwiel voor verbetering

Het bestuur heeft via een meerjarentraject met behulp van een externe organisatie zich gericht op het worden van een goed presterende scholengemeenschap (high performing schools - hierna hps). Dit traject is een belangrijk vliegwiel geweest voor verbetering en het stellen van hoge verwachtingen, geven zowel bestuur als schooldirecties aan. Vanuit dit traject is er aandacht voor doelen op de basisvaardigheden rekenen en taal en op passend onderwijs. Het bestuur en de scholen maken beleid op basis van wetenschappelijke inzichten. In het traject speelt onderwijskundig leiderschap een belangrijke rol. De schoolleiders werken hier structureel aan en dit is vastgelegd in zogenaamde bestuurlijke opdrachten. Niet alle scholen konden of wilden een aantal jaren geleden op het zelfde tempo mee in het traject. Met inspanning van het bestuur zijn nu alle scholen aan de slag volgens dezelfde inzichten. Het effect ervan op de schoolverbetering is echter groter bij de voorlopers van het traject dan bij de scholen die later volgden.

Werkende kwaliteitszorgcyclus ingericht

Het bestuur heeft een werkende kwaliteitszorgcyclus opgebouwd. Dit maakt dat het bestuur zicht heeft op zijn scholen. Het beeld dat het bestuur schetst van de scholen in het startgesprek, herkennen wij op de scholen waar wij verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd. Het bestuur heeft meerdere informatiebronnen tot zijn beschikking om dit beeld op te bouwen: regelmatige verantwoordingsgesprekken met scholen, schoolbezoeken, ten minste tweejaarlijkse audits op elke school en een kwaliteitszorgmedewerker die met grote regelmaat de scholen bezoekt en adviseert. Wanneer scholen grotere uitdagingen hebben om de kwaliteit op orde te houden of brengen, stuurt het bestuur intensiever dan wanneer scholen goed lopen. Scholen weten op welke onderwerpen zij zich moeten verantwoorden aan het bestuur. Ze weten ook dat daarin een belangrijke rol is weggelegd voor het gezamenlijk duiden van data, alvorens er wordt overgegaan tot het stellen van nieuwe doelen en actieplannen.

Naast een beeld van alle scholen, zorgt het bestuur voor een bestuursbeeld. Daarin zoekt het bestuur naar trends binnen de gehele stichting. Wanneer bepaalde zaken in negatieve zin opvallen, vindt verdere duiding plaats. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de directieoverleggen, het platform voor intern begeleiders of in de pijlergroepen. Twee maal per jaar worden de resultaten stichtingsbreed tussen bestuur en directies besproken.

Het bestuur heeft de randvoorwaarden op orde gebracht. Binnen OPO-R zijn duidelijke afspraken gemaakt. Dit is vastgelegd in protocollen en in kwaliteitskaarten. Scholen vertellen dat zij dankzij deze duidelijkheid gerichter aan hun ontwikkeling kunnen werken. De kwaliteitskaarten helpen scholen om zichzelf te verbeteren en (jaar)plannen te verstevigen.

Beleidsrijke meerjarenbegroting

Bij de meerjarenbegroting is het belangrijk dat het bestuur financiële middelen aan de strategische doelen koppelt. Dit kan onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap. Zodoende wordt inzichtelijk of er voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om de strategische doelen te bereiken. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven dan de afgelopen jaren is gedaan.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

We beoordelen de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende, omdat het bestuur samen met de scholen de doelen voor kwaliteit realiseert of omdat het bestuur tijdig bijstuurt als dit niet zo is. Het bestuur bevordert een kwaliteitscultuur en zorgt voor randvoorwaarden. Wel geven we het bestuur twee herstelopdrachten. Hieronder volgt een toelichting.

Bestuur en scholen geven uitvoering aan kwaliteitszorg

Het bestuur en de scholen geven uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg. De scholen beleven de onderwijskundige sturing van het bestuur als effectief. Het bestuur stelt de juiste vragen en biedt

advies en ondersteuning als dat nodig is. Het bestuur stuurt, waar nodig, tussentijds bij bij tegenvallende resultaten of bij signalen.

Dit doet het bestuur op schoolniveau, maar het kan ook zijn dat er op bestuursniveau opvallendheden zijn. Zo vallen de rekenresultaten stichtingsbreed op. Het bestuur heeft dit geconstateerd en vervolgens geagendeerd in het platform voor intern begeleiders, waar het is besproken. Het bestuur vond dit nog te weinig diepgaand om te spreken van echte duiding. Vervolgens is het opnieuw geagendeerd in het platform, maar nu met de opdracht om met elkaar te zoeken naar verklaringen en hierbij wetenschappelijke inzichten te gebruiken. Wij hebben bij deze bijeenkomst geobserveerd en zagen hierin dat het bestuur stuurt op meer diepgang bij verklaringen voor tegenvallende resultaten. We constateren ook dat intern begeleiders het moeilijk vinden en dat de tendens is om snel over te gaan naar planvorming. Het is opvallend dat langer door het bestuur geconstateerd wordt dat de rekenresultaten tegenvallen en er nu voor het eerst stichtingsbreed gezocht is naar verdieping in verklaringen. Het bestuur grijpt tijdig in op de scholen apart (in dit onderzoek hebben we het traject bij 't Praathuys buiten beschouwing gelaten), maar het stichtingsbreed zoeken naar verklaringen kan sneller.

Het burgerschapsonderwijs is niet op alle scholen doelgericht en samenhangend

Het bestuur krijgt een herstelopdracht op de uitvoering van het burgerschapsonderwijs op de scholen. Hoewel het bestuur door middel van een stichtingsbrede visie op burgerschapsonderwijs wel stuurt hierop, moet hij steviger sturen op de uitvoering van het curriculum. Het burgerschapsonderwijs is nog niet op alle OPO-R scholen doelgericht, samenhangend en herkenbaar vormgegeven. Hiervoor krijgt het bestuur een herstelopdracht (Artikel 8, lid 3, WPO).

Bestuur speelt belangrijke rol in de regio op het gebied van passend onderwijs

Het bestuur levert een stevige bijdrage aan passend onderwijs in de regio. OPO-R springt bijvoorbeeld in als leerlingen tussen wal en schip dreigen te vallen. Ter illustratie is er sprake van lange wachtlijsten voor nieuwkomers in de schakelklassen (voortgezet onderwijs). In de nieuwkomersvoorziening, waar OPO-R voor aan het roer staat, hebben zij de jongste leerlingen plek kunnen bieden in de bovenbouw, zodat zij de Nederlandse taal kunnen leren.

Het bestuur stuurt intensief op de nieuwkomersvoorziening in Tiel, waar hij op dit moment vijf groepen leerlingen van onderwijs voorziet. Omdat de toekomst van het leerlingenaantal voor de voorziening ongewis is, is het nodig dat het bestuur in scenario's uitwerkt in welke vorm de voorziening verder kan gaan: al dan niet binnen De Molenwerf, al dan niet met een eigen directie en intern begeleider en al dan niet met een eigen medezeggenschap. Belangrijke vragen die hierbij centraal moeten staan zijn: hoe borgen we de kwaliteit van het onderwijs, hoe zorgen we voor kwaliteit van de leerlingen en op welke manier bereiken we een op leren en verbeteren gerichte cultuur in de voorziening?

We zien dat de stichting stevig heeft ingegrepen op de speciaal basisonderwijsschool binnen OPO-R, De Wissel. Waar de kwaliteit enkele jaren geleden ondermaats was, is het nu een goed functionerende school, zo vertelt het bestuur ons. De school vertelt ons dat dit mede dankzij de goede sturing van het bestuur komt. Het bestuur heeft veel kennis van zaken in het speciaal onderwijs en de school is blij met de gesprekken, het advies en de (financiële) middelen.

Het bestuur voorziet verder in behoeften als het gaat om leerlingen die extra uitgedaagd kunnen worden in de vorm van verrijkingsklassen in Tiel en in Culemborg.

OPO-R richt zich op leren en verbeteren

Binnen de stichting is er veel aandacht voor leren en verbeteren. We horen dit bij vele medewerkers van de stichting terug. Zo wordt de OPO-R Academie alom gewaardeerd. Het professionaliseringsaanbod is passend bij de ontwikkeling die de scholen doormaken en sluit aan bij de focus die het bestuur legt met het inzetten van hps. We horen dat het bestuur actief inzet op interne expertise en kennisdeling via de OPO-R Academie. Zo verzorgen medewerkers van de stichting geregeld de scholingen in dit kader. Daar waar expertise van buiten nodig is, schakelt het bestuur die in. Medewerkers geven aan dat ze voldoende tijd krijgen om zich te professionaliseren.

Het bestuur organiseert daarnaast interne audits, in verschillende vormen en gericht op ontwikkeling. Het bestuur zet dit instrument gericht in om binnen de stichting te leren van en met elkaar. De audits worden uitgevoerd door medewerkers van andere scholen binnen de stichting. We horen dat niet alleen de scholen die een audit krijgen ervan leren. Ook de medewerkers die de audits uitvoeren, geven aan hun bevindingen ook ten behoeve van hun eigen school te benutten.

Ook is er binnen de stichting een reguliere overlegstructuur ingericht, aan de hand waarvan het bestuur stuurt op de ontwikkeling van de scholen. Naast het genoemde IB-netwerk zijn dat de DO-bijeenkomsten met de directeuren en het Pijlernetwerk, waar verschillende functionarissen onderdeel van uitmaken.

Tegenspraak kan veel sterker

De stichting werkt volgens de code goed bestuur en er is dan ook sprake van een scheiding tussen het uitvoerend en het toezichthoudend deel van het bestuur. De rvt kan als toezichthouder een veel steviger tegenspraak organiseren. Zowel de rvt als bestuurder geven aan dat de onderwijskundige kennis van de rvt beperkt is, waardoor de bestuurder op dit vlak tijdens bestuursvergaderingen regelmatig uitleg aan het geven is, in plaats van dat hij van kritische feedback wordt voorzien. We hebben gezien dat het toezichtskader, aan de hand waarvan het bestuur werkt, gedateerd en weinigzeggend is. Het kader geeft geen antwoord op wat de rvt verstaat onder goede onderwijskwaliteit en goede sturing en op welke manier hij dit toetst.

Toezicht op de doelmatige besteding intern toezichthouder

In de jaarverslaggeving is summier opgenomen dat de intern toezichthouder toezicht houdt op de doelmatige besteding van

middelen. In de praktijk gaan de intern toezichthouders wel langs op de scholen om te kijken of de middelen doelmatig worden ingezet. In de jaarverslaggeving moet de intern toezichthouder zich verantwoorden over de manier waarop hij uitvoering geeft aan deze taak. De informatie hierover was beperkt opgenomen in de jaarverslaggeving over 2022. Daarmee voldoet het bestuur niet geheel aan de verplichting uit art. 17c lid 1 onder e WPO. Daarom geven wij hiervoor onder BKA3 een herstelopdracht met vertrouwen.

GMR functioneert niet optimaal

We horen en zien dat de gmr zijn functie niet optimaal kan invullen. Dit heeft meerdere oorzaken. Ten eerste is de gmr niet voltallig en heeft de raad moeite om nieuwe leden te vinden. Het bestuur probeert met allerlei campagnes nieuwe leden op te roepen, maar met beperkt resultaat. We horen dat er nauwelijks communicatie is tussen de gmr en de mr'en. Daarnaast horen we dat de gmr niet tijdig genoeg geïnformeerd wordt door het bestuur over lopende ontwikkelingen, waardoor de raad niet optimaal functioneert. We zien wel dat de raad zich op sommige onderwerpen vastbijt. Zo hebben zij de kwaliteitskaart gericht op schorsen en verwijderen meermaals geagendeerd en laten aanpassen, alvorens zij ermee ingestemd hebben. Het bestuur is blij met de kritische feedback en vruchtbare gesprekken met de raad en ook de raad is blij met de gesprekken met het bestuur.

Meld- overleg- en aangifteplicht niet breed bekend binnen stichting

Het bestuur krijgt een herstelopdracht in het kader van de Meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA-plicht) (artikel 4a, WPO). Medewerkers van de stichting zijn verplicht melding te doen bij (het vermoeden van) seksueel misbruik of seksuele intimidatie van een met taken belast persoon. We hebben gehoord dat deze wettelijke verplichting niet bij alle medewerkers binnen de stichting bekend is. Het bestuur moet hiervoor zorgen, om vervolgens te waarborgen dat, indien onverhoopt aan de orde, medewerkers ook uitvoering geven aan deze verplichting. Het bestuur moet tevens duidelijk communiceren hoe medewerkers dit vervolgens moeten doen. Gedurende de looptijd van het onderzoek heeft het bestuur dit punt opgepakt door het te delen met alle vertrouwenspersonen en dit vanaf nu jaarlijks onder de aandacht te brengen in alle teamoverleggen. Hiermee heeft het bestuur deze opdracht reeds hersteld.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog als Voldoende, omdat het bestuur systematisch evalueert of het de doelen realiseert. Ook verantwoordt hij zich hierover. Hieronder volgt een toelichting.

Evalueren is belangrijke stap in het cyclisch werken bij OPO-R

Het bestuur evalueert systematisch het gevoerde beleid en beschrijft dit in ieder geval jaarlijks in de bestuursrapportage. Evaluaties leiden vervolgens tot actie. Een voorbeeld is de audit op de nieuwkomersvoorziening, die tot verbeteringen heeft geleid.

De rvt heeft een evaluatie uitgevoerd van zijn functioneren, ook in relatie tot het uitvoerend bestuur. Daarin stond het functioneren van de samenwerking tussen rvt en het bestuur centraal aan de hand van een ingewikkelde casus met een gemeente.

We zien dat het bestuur analyseert door gebruik te maken van data en door die te duiden. Dit stuk van duiden komt in de documenten terug. Waar wij de duiding niet verder konden vinden, blijkt wel dat de duiding plaatsvindt, maar dan tijdens de verschillende overleggen, zoals het directeurenoverleg of de pijler-overleggen. Wat die duiding precies was, is niet altijd vastgelegd. Dit maakt het proces van doelen stellen, diepgaand evalueren en vervolgacties niet altijd navolgbaar.

Het bestuur voert intern en extern een actieve dialoog

We zien dat de interne dialoog en kennisdeling over de ontwikkelingen binnen het bestuur volop gaande is. De OPO-R nieuwsbrief wordt door leraren gelezen en gewaardeerd, zo vertellen zij op meerdere scholen. Daarnaast voert het bestuur een actieve externe dialoog met de gemeenten Tiel en Culemborg en het samenwerkingsverband over de ontwikkeling van het passend onderwijs in de regio en de rol van de stichting hierin.

Verantwoording middelen passend onderwijs kan beter

Het bestuur geeft in de jaarverslaggeving in beperkte mate aan waaraan het geld dat hij van het samenwerkingsverband ontving is besteed en/of wat het effect hiervan is geweest op de leerlingen om wie het gaat. Wij vragen het bestuur om hier in de volgende jaarverslaggevingen meer aandacht aan te geven.

2.2. Afspraken over vervolgtoezicht

We wijken bij Stichting OPO-R voor het vervolgtoezicht niet af van de reguliere termijn van vier jaar. De jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse en/of urgente signalen kunnen de inspectie aanleiding geven het vervolgtoezicht alsnog aan te scherpen.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur enkele herstelopdrachten die in onderstaand schema staan vermeld.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
<p>De Standaard BKA₂ (Uitvoering en kwaliteitscultuur) is als Voldoende beoordeeld. Maar voldoet op onderdelen niet aan de wet.</p> <p>Het bestuur voldoet niet aan Artikel 8, derde lid en Artikel 10, eerste lid, WPO. Het burgerschapsonderwijs is niet op alle scholen doelgericht, samenhangend en herkenbaar vormgegeven.</p> <p>Het bestuur voldoet niet aan Artikel 4a, WPO. Het bestuur meldt en overlegt onverwijd bij (een redelijk vermoeden van) een zedenmisdrif en doet daar zo nodig aangifte van.</p>	<p>Het bestuur moet ervoor zorgen dat het onderwijs op de scholen doelgericht, samenhangend en herkenbaar is vormgegeven.</p> <p>Het bestuur heeft dit punt in de looptijd van het onderzoek reeds opgepakt en aan de herstelopdracht voldaan.</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit uiterlijk een jaar na het verschijnen van het rapport hersteld heeft.</p>
<p>De standaard BKA₃ (Evaluatie, verantwoording en dialoog) is als Voldoende beoordeeld, maar voldoet op een onderdeel niet aan de wet.</p> <p>De intern toezichthouder verantwoordt zich niet over zijn toezicht op de doelmatige besteding van rijksmiddelen voor het onderwijs. Hiermee voldoet het bestuur niet aan de verplichting vanuit art. 17c lid 1 onder e WPO.</p>	<p>Het bestuur zorgt ervoor dat de intern toezichthouder in de eerstvolgende jaarverslaggeving verantwoording aflegt of en hoe hij het toezicht op een doelmatige besteding van rijksmiddelen heeft uitgevoerd.</p>	<p>Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit herstelt in de eerstvolgende jaarverslaggeving.</p>

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van het onderwijs voldoende te waarborgen.

3. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het bestuur van OPO-R heeft het conceptrapport in goede orde ontvangen. In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de bevindingen zoals in deze rapportage zijn weergegeven en zullen wij de genoemde aanbevelingen aandacht geven en de herstelopdrachten uitvoeren.

De herstelopdrachten:

Het bestuur heeft een visie op burgerschap opgesteld. De opdracht aan de scholen om deze visie uit te werken en het aanbod vorm te geven heeft al plaatsgevonden maar is nog niet afgerond. Het bestuur zal erop toezien dat de afronding binnen de gestelde tijd zal worden gedaan.

Het bestuur is verantwoordelijk voor een volledig jaarverslag en zal, in deze, de Raad van Toezicht attenderen op de verplichting (WPO) om verantwoording af te leggen over op welke wijze zij toezicht houden op een doelmatige besteding van de rijksmiddelen.

Aandachtspunten:

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht geeft aan zich bewust te zijn van de noodzaak om de kennis op alle specifieke beleidsterreinen te bewaken. Op het moment van het Inspectiebezoek was de Raad van Toezicht dan ook al nieuwe leden aan het werven met profielen HRM en Financiën, juist om de expertise van de Raad van Toezicht op deze door de Inspectie benoemde kennisgebieden te waarborgen. Hiermee zal het kritische gesprek met het bestuur op ook die specifieke beleidsterreinen kunnen worden voortgezet en verbeterd.

Duiding

Binnen het nieuwe koersplan staat de koppeling tussen verschillende cycli centraal. Hierbij staat alles in het teken van de 5 koerspijlers en is het doel om verschillende aspecten logischer en navolgbaarder in elkaar te laten overlopen. Dit is al gerealiseerd in het feit dat de schoolplannen dezelfde opbouw hebben als het koersplan. Vanuit de nieuw verkregen HPS-inzichten, zullen de jaarplannen van de stichting logischer navolgbaar zijn in de jaarplannen van de scholen. Deze werkwijze maakt dat evaluaties en analyses zichtbaarder in de jaarplannen naar voren zullen komen. Ook zal de evaluatie en de daaruit voortkomende doelen beter vastgelegd worden in het DO en de pijlers.

NK inspraak

Binnen het schoolplan van de nieuwkomers staat ouderbetrokkenheid en informatievoorziening hoog in het vaandel. Inspraak of tegenspraak van ouders op het school- en jaarplan is belangrijk, maar doordat de voorziening geen eigen BRIN-nummer heeft, kan dit niet in die vorm georganiseerd worden. Er zal onderzocht worden op welke manier dit wellicht binnen de huidige MR van de school waaronder de voorziening valt, vormgegeven kan worden en zal het bestuur verschillende scenario's onderzoeken.

BePO middelen

Aangegeven wordt dat de middelen van het passend onderwijs beperkt worden verantwoord in het jaarverslag. Deze verantwoording is gebaseerd op het format van ons samenwerkingsverband BePO. Het bestuur zal het signaal meenemen naar het SWV om te onderzoeken hoe het format aangepast kan worden, zodat de verantwoording van het gehele SWV kwalitatief beter wordt.

Rest ons nog te vermelden dat het onderzoek, wat ons betreft, in een open en prettige sfeer is verlopen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

